

Norska stjórnin kann forkoma íslenska oljudreyminum

Jan Müller

04.10.2013 - 09:18

Oljan.fo

Ísland fer at missa ein samstarvsfelaga og missa möguleikan at fáa lut í milliarda inntøkum, um nýggja norska stjórnin ger av at steðga leiting og boring á norska landgrunninum við Jan Mayen, skrivar aftenbladet.no.

“Eg hevði roknað við, at nýggja stjórnin lat Lofoten sleppa fyri oljuleiting, men eg hevði ikki ímyndað mær, at Jan Mayen eisini fór at verða rakt av nýggja oljupolitikkinum,” sigur Terje Hagevang, nevndarlimur í íslenska oljufelagnum Eykon Energy.

Partur av samstarvsavtaluni millum teir fyra borgarligu flokkarnar í Norra snýr seg nettupp um, at eingi nýggj øki verða latin upp fyri oljuleiting komandi valskeiðið, heldur ikki Jan

Mayen, har tað longu hefur verið arbeitt við útbjóðingum og kanningum. Hetta økið hervur mark til Ísland, sum hefur latið loyvi til oljufeløg at fara undir leiting, teirra millum eisini norska Petoro, sum er loyvishavari í tveimum loyvum við 25% í hvørjum. Sambært aftenbladet.no bendir nógv á, at tað finnast stórar nøgdir av olju og gassi í íslensku undirgrundini.

Tað er ein avtala frá 1981 millum Ísland og Norra, sum sigur, at verður latið upp fyri oljuleiting nær Jan Mayen, so skal Norra hava rætt til 25% lut í loyvum í íslenskum øki og somuleiðis hefur Ísland sama rætt í norskum øki.

Sambært norska Oljudirektoratinum kunnu 2893 millioner tunnur av olju og gassi verða í økinum, men tað kann eisini henda, at har er einki at finna. Tað fæst ikki at vita, fyrr enn borað verður. Norska OD metir, at tað eru 44 prosent sannlíki fyri at gera fund. Verður eitt fund gjørt so verður mett, at har kann vera nógv meira olja og gass enn mett og nógv meira enn seinasta risafundið í Norra, Johan Sverdrup goymir, sum er millum 1,7 til 3,3 mia. tunnur.

Hetta merkir, skrivar norska blaðið, at um so er, at loyvi ikki verður givið til leiting í norska partinum av Jan Mayen, so fer Ísland at vera inntøkur uppá fleiri hundrað milliardir kr. fyrriuttan.

Hagevang heldur, at ein útseting av leiting í norska partinum av Jan Mayen fer at vera eitt stórt vónbrot fyri Ísland.

Uttanríkispolitiskt er hetta sera óheppið. Ísland er eitt land, sum hefur tørv á at hava fleiri bein at standa á. Íslendingar hava eisini tørv á eini líknandi menning sum henni í Noregi, og teir hava stóra virðing fyri tí menning, sum er hend í Noregi seinastu 40 árin. Teir síggja leiting við Jan Mayen sum ein móguleika at rækka longur eins og Norra. Tí hava íslendingar bygt upp tvey oljufeløg, sum skulu arbeiða við komandi leiting,“ sigur Hagevang.

Hann vísir eisini á, at tá tú arbeiðir í fjartliggjandi økjum, so hefur tú oftani brúk fyri einum samstarvi tvørturum landamark millum øll tey, sum hava eitt tilknýti til økið, um at savna inn tilfar og samskipa arbeiði fyri at kunna gera kanningararbeiðið bíligari, eitt nú seismikk og boring. FOTO: A

Eisini hefur tað týðning fyri trygdina og tilbúgving, at tað ber til at samstarva.

Upprunaliga varð tað ætlanin hjá Ola Borten Moe, oljumálaráðharra at lata upp henda partin av landgrunninum um somu tíð við syðra og eystara partin av Barentshavinum, men hetta varð útsett helst eftir trýst frá SV í Norra.

Norski umhvørvisfelagsskapurin Bellona er sera fegin um avgerðina hjá komandi norsku stjórnini at steðga og útseta leiting í bæði Lofoten og við Jan Mayen.

Higartil hefur norska Stórtingið brúkt 100 mill. kr. til at savna inn seismikk og meting av goymslunum av olju og gassi í havøkjunum við Jan Mayen. Eisini hefur Stórtingið brúkt 19 mill. kr. til eina konsekvenskanning fyri Jan Mayen.

Petoro hefur stovnað eitt íslenskt dótturfelag fyri at fara undir kanningar og leiting. Og

fyrir 2013 hefur norski staturin jattað 2,5 mio. kr. til hetta felagið. Aftrat hesum eru brúktar 20 mill. kr. til alment keyp av jarðfrøðiligum data.

Tað hefur annars eisini vakt mótstöðu í stjórnarráðum í Norra at fara undir leiting við Jan Mayen, tí man metir náttúran har er ov viðkvom og eisini tí, at tað er ov langt frá Jan Mayen til tilbúgvingartøðir í Norra. Eitt nú hefur Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) sagt, at tað er ov váðiligt at fara undir leiting har.

Hagevang heldur tó ikki, at nakar trupulleiki er í tí økinum við Jan Mayen, sum er fevnt at samstarvsavtaluni við Ísland.

“Um man ikki ynskir at lata hetta økið upp fyri oljuleiting, so er tað tí, at man er imóti oljuvirksemi sum heild. Hendir eitt óhapp so vil dálking ikki koma til lands. Eingin ísur er í økinum, og tað er eitt betri øki enn bæði økið millum Hetland og Føroyar og Barentshavið sigur Hagevang. Hann vísir á, at tað heldur ikki finst fiskivinna á leiðunum. Heldur ikki eru hvalur og onnur súgdjóra har. Heldur ikki sjófuglur.

Hagevang sigur víðari, at seismikkur skotin í økinum vísir, at har helst er olja og gass. Eisini eru royndir gjørdar á havbotninum, sum eru sera lovandi.

“Vit hava kortlagt eitt prospect sum er á íslenskum og norskum øki. Norski staturin er komin inn í tvey loyvi á norskari og íslenskari síðu. Harafturat verður nýtt loyvi latið um ein mánað, og har metir norski staturin í lötuni, um hann eisini skal vera partur av tí.”

Eisini føroyska oljufelagið Faroe Petroleum er partur av oljuleitingini við Jan Mayen. Tað fekk tillutað eitt av leitiloyvunu við Ísland í fjør. Hvussu avgerðin hjá norsku stjórnini ikki at loyva leiting við Jan Mayen fer at ávirka Faroe Petroleum er ógreitt. Tað hefur ikki eydnast okkum at fáa eina viðmerking frá leiðsluni í felagnum.